

Strategisk baserad samproduktion – ett framgångskoncept i lågkonjunkturen

Ylva Boivie, Mats Jackson och Christer Norström
Mälardalens högskola
{ylva.boivie, mats.jackson, christer.norstrom}@mdh.se

I oktober 2009 slog den globala finanskrisen till. Eskilstuna, där ett av Mälardalens högskolas (MDH) campus ligger, drabbades redan i ett första skede hårt eftersom orderingen till främst Volvo CE (VCE) - en världsledande leverantör av anläggningsmaskiner - gick från rekordnivåer till negativ ordergång. Finanskrisen innebar drastiska nedskärningar, där mer än varannan fast anställd industriarbetare sagts upp, hos såväl VCE som underleverantörer i Eskilstunaregionen. Regionen insåg snabbt att man stod inför långsiktiga problem:

- Hur säkra att kompetent personal finns kvar och är anställningsbar när konjunkturen vänder?
- Hur undvika massarbetslöshet?
- Hur undvika att underleverantör (SMF¹) konkursar vilket omöjliggör framtida produktion när konjunkturen vänder?

I november samlades de regionala aktörerna för att diskutera vad som kunde göras givet denna svåra situation. MDH presenterade inom en vecka ett 3-punktsprogram inkluderande:

Utbildning:

- ett produktionsinriktat högskoleprogram – Industrial Excellence - i samarbete med Teknikcollege Mälardalen och andra aktörer, med stor individanpassning och löpande antagning. Den första studentgruppen antogs v4, närmaste kursstarter är i februari och mars

Forskning:

- ettåriga utvecklingsprojekt i kombination med förberedande forskarutbildning för att behålla och utveckla kompetens i regionen, framförallt unga akademiker. Industriforskarskolan startar 16 mars med ca 30 deltagande individer.

Projekt:

- industriförlagd utbildning - vidareutveckling av beprövad metodik som tagits fram inom Robotdalen för utbildning och produktivitetutveckling, med studentprojekt som i första hand utreder SMF:ers lämplighet för automatisering. Under de goda åren har ett 100-tal företag analyserats och skapat investeringar för ca 100 Mkr. Detta koncept har nu utvecklats med både affärs- och produktutveckling för att stötta ”enbenta” SMFer (de som endast har en kund) till att utveckla nya produkter och affärer.

Hela programmet mottogs positivt. Punkt 1 och 3 – Utbildning samt Projekt hanteras inom befintliga utbildningsstrukturer där högskolans anställda visar stor flexibilitet.

Punkt 2 - Forskningsinitiativet krävde förutom innovativt tänkande, flexibilitet samt goda strukturer även extern finansiering. Diskussion fördes med regionförbund, länsstyrelse och

¹ Små och Medelstora Företag

Eskilstuna kommun angående finansiering av de deltagande individerna. Finansiering för infrastruktur och handledning diskuterades med KK-stiftelsen.

Hur kan man då klara av att genomföra ett program av denna omfattning i en traditionellt långsam och byråkratisk organisation som en högskola?

Det finns givetvis flera svar på detta men främst skulle vi vilja lyfta fram fyra saker

1. Mälardalens högskola har som **strategi** att bli en samproducerande högskola som kombinerar nytta för intressenter med akademisk excellens och internationellt perspektiv.
2. Det **förtroende** som finns hos våra parter för högskolan baserat på samverkan i goda tider såväl i regionen som på nationell nivå.
3. **Innovativt** tänkande kombinerat med en hög grad av "sense of urgency" hos alla parter.
4. **Mod** att agera utan att ha alla förutsättningar på plats. Vi har använt en flexibel utvecklingsprocess, som inte bygger på traditionella projektmodeller², utan som är lösningsinriktad, som bygger på ständig kommunikation, och som förutsätter att man vågar syna varandra.

Detta initiativ kommer med all säkerhet få långsiktiga konsekvenserna för Mälardalens högskola:

- Ökat förtroende från både nationella och regionala intressenter, vilket i sin tur kommer att skapa än bättre möjligheter för samproduktion, med ökad kvalitet i utbildningen och forskningen
- Högskolan får anställda som känner att de kan göra skillnad!
- Nya strukturer för samverkan mellan akademi och näringsliv för att stärka svensk konkurrenskraft.

² Normalt när projekt utförs har man projektplan (mål, tidplan, finansiering och bemanning)

klar innan projektet startar. I detta akuta läge så kan man inte agera så utan då måste man lösa detaljerna efter vägen annars blir insatsen meningslös, dvs när man har förutsättningarna på plats har situationen redan passerat.